

S-114.1327 Fysiikka III (EST) Tentti 20.5.2010

1. Kun kalium metallia valaistiin valolla, jonka aallonpituus oli 450 nm fotoelektronien pysäyttämiseen tarvittava jännite oli 0,52V. Jos valon aallonpituus muutettiin 300 nm:iin vastaava jännite oli 1,90 V. a) Johda näiden jännitteiden ja aallonpituuksien avulla lauseke Planckin vakiolle ja sijoittamalla annetut numeroarvot laske Planckin vakion likiarvo. b) Laske irroitustyö kaliumille.

2. Funktion $\psi(x)$ sanotaan olevan differentiaalioperaattorin $\hat{A}$ ominaisfunktio, jos $\hat{A}\psi(x) = a\psi(x)$, missä a on vakio, jota kutsutaan ominaisarvoksi. Osoita, että $\sin kx$ on operaattorin $-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{d^2}{dx^2}$ ominaisfunktio. Mikä on vastaava ominaisarvo?

3. Yksiulotteinen potentiaaliaskel on määritelty seuraavasti: $E_p = 0$, kun $x < 0$ ja $E_p = E_0$, kun $x > 0$. Hiukkanen jonka energia on $E = 2E_0$, tulee x - akselin negatiivisesta suunnasta potentiaaliaskeleen kohdalle. Mikä on todennäköisyys, että hiukkanen heijastuu takaisin?

4. Litiumatomissa ($Z = 3$) kaksi elektroneista on alimmalla energiatilalla ($n = 1$) ja kolmas elektroni seuraavalla orbitaalilla, jonka pääkvanttiluku $n = 2$. Ulomman elektronin energiaa ytimen ja sisempien elektronien muodostamassa potentiaalissa voidaan approksimoida lausekkeella

$$E = -Z_{eff}^2 \frac{E_1}{n^2}$$

missä Z_{eff} on ytimen efektiivinen varaus, joka ottaa huomioon sisempien elektronien varjostavan vaikutuksen ($Z_{eff} < 3$). Laske Z_{eff} kun tiedetään, että litiumin ensimmäinen ionisaatioenergia on 5,39 eV.

5. HCl-kaasu absorboi voimakkaasti infrapunasäteilyä, jonka aallonpituus on 3,465 μm . Määritä HCl-molekyylin a) voimavakio, b) nollapiste-energia. Vedyn atomimassa on 1,0079 amu ja kloorin 35,4527 amu.

6. Osoita, että harmonisen oskillaattorin keskimääräisen energiatilaan kvanttiluku n (lämpötilassa T) on

$$\langle n \rangle = \frac{1}{e^{\hbar\omega/kT} - 1}.$$

VAKIOITA

$$m_e = 9,1091 \times 10^{-31} \text{ kg}$$

$$m_p = 1,6725 \times 10^{-27} \text{ kg}$$

$$m_n = 1,6748 \times 10^{-27} \text{ kg}$$

$$\text{amu} = 1,6605 \times 10^{-27} \text{ kg}$$

$$e = 1,6021 \times 10^{-19} \text{ C}$$

$$c = 2,9979 \times 10^8 \text{ m/s}$$

$$\hbar = 1,0545 \times 10^{-34} \text{ Js}$$

$$\mu_B = 9,2732 \times 10^{-24} \text{ JT}^{-1}$$

$$\epsilon_0 = 8,8544 \times 10^{-12} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2}$$

$$K_e = 1/4\pi\epsilon_0$$

$$\mu_0 = 1,2566 \times 10^{-6} \text{ mkgC}^{-2}$$

$$K_m = \mu_0 / 4\pi$$

$$\gamma = 6,670 \times 10^{-11} \text{ Nm}^2 \text{ kg}^{-2}$$

$$N_A = 6,0225 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$$

$$R = 8,3143 \text{ JK}^{-1} \text{ mol}^{-1}$$

$$k = 1,3805 \times 10^{-23} \text{ JK}^{-1}$$

$$\lambda_C = h / (m_e c)$$